

Östra Göinge kommun

Allmän beskrivning

Östra Göinge kommun ligger i nordöstra Skåne i en mellanbygd med Kristianstadsslätten i söder och barrskogsområdet i norr. Större delen av kommunen ligger på urbergsberggrund med ganska näringsfattiga förhållanden. På några ställen finns mer lättvittrad grönsten samt diabas, som ger upphov till en rik vegetation. Helge å rinner genom den västra delen av kommunen i nord-sydlig riktning. Från skogsbygderna uppe i norr ansluter ett flertal biflöden till Helge å, några med brunt, humusfärgat vatten. I kommunen finns två större sjöar, Immeln i öster och Tydingen i väster. Längst i söder dominerar jordbruksområdena omväxlande med lövskogar av främst bok och ek och i denna del finns flera stora gods. Landskapet i den norra delen domineras av granskog med små spridda odlingsbygder, där även lövskog och betesmarker förekommer. Längs Helge å och dess biflöden finns åtskilliga områden med fornlämningar, i synnerhet gravar och fossil åkermark från brons- och järnålder. Dessa berättar om ett öppet odlingslandskap vid denna tid. Byarna och kyrkorna ligger förhållandevis glest och ensamgårdar finns i de mer marginella trakterna. En del mindre gods ligger centralt och präglar landskapet. De flesta tätorterna i kommunen växte fram som stations samhällen under 1800-talet, ofta vid gamla kyrkbyar. Många av dem har bevarat sin gamla prägel. Kommunens ekologiskt mest värdefulla område är miljön runt Vanås slott med ett mycket stort antal äldre ädellövträd.

Biologiskt särskilt värdefulla områden

Klass 1

OST001 Vanås

OST002 Immeln

OST003 Almaån

OST004 Rumperöd

Klass 2

OST005 Gummarp

OST006 Mannagården

OST007 Norra Gummastorpasjön

OST008 Övraryd

OST009 Kullaskogen

OST010 Östaröd

- OST011 Tydingen syd
- OST012 Axeltorpsån
- OST013 Brännskulla och Krattasjön
- OST014 Angserödssjön
- OST015 Tämme ängar
- OST016 Stora Bjälkarp
- OST017 Tydingen sydöst
- OST018 Breanäs
- OST019 Tegelvången

OST001 Vanås (klass 1)

Foto: Johan Johnmark/Länsstyrelsen Skåne

Motiv till klassning

Höga biotop- och artvärden som har motiverat Natura 2000-område och naturreservat. I Vanås finns en av nordöstra Skånes viktigaste förekomster av äldre ädellövträd. Större delen av området var bedömd som klass 1 även i det regionala naturvårdsprogrammet från 1996.

Beskrivning

Direkt öster om Vanås slott (ibland stavat Wanås) ligger ett gammalt naturskogsartat bokskogsområde med många gamla högstubbar och lågor. Här finns flera stora gläntor med fallna träd, där naturlig förnygring har kommit i gång. Markvegetationen är rik med bl.a. skogsbingel, vitsippa, skogstjärnblomma och desmeknopp. I området växer även äkta hjärtstilla. I söder ligger slottsparken med många äldre ädellövträd och i nordväst ligger ekhagar som också har höga ekologiska värden. I gamla hålträd häckar skogsduvan. Området avgränsas i söder av äldre bokskog och i nordöst och öster av yngre ädellövskog, där inslaget av bok är stort. Skalbaggsfaunan är rik med flera hotade arter, däribland läderbagge. Delar av bokskogen i söder ingår i den välbesökta konstutställningen. Över 1000 skyddsvärda trädindivider har noterats i Länsstyrelsens inventering.

Biotopvärden

En av nordöstra Skånes viktigaste förekomster av äldre ädellövträd med viktiga strukturer och substrat.

Artvärden

I området har ett stort antal naturvårdsarter, varav ett 50-tal rödlistade arter noterats sedan 1990. Av dessa är nio kärlväxter, sex lavar, sju svampar, sex insekter, 20 fågelarter och hela sex fladdermusarter. Bland de hotade arterna kan nämnas lundäxing (EN), hjärtstilla (VU), tungticka (EN), saffransticka (CR), läderbagge (VU), brokig barksvartbagge (VU), tornseglare (EN), hussvala (VU), stare (VU), grönfink (EN) och barbastell (NT).

Ekologiska samband

Området ligger i en större värde-trakt för ädellövskog i GI:s planeringsunderlag och det finns viktiga spridningssamband för bland annat ekbestånd längs Helge å i nord-sydlig riktning. Området ingår även i värde-trakt för gräsmarker och spridningssamband finns till bl.a. gräsmarkerna vid Almaån och Tegelvången i söder. Limniska spridningslänkar finns till Helge å via Almaån.

Förutsättningar för bevarande

Bevarande av gamla träd och död ved. Förutsättningarna för bevarande anses vara goda genom naturreservatet.

Status

- Området ingår i Natura 2000-område Vanås SE0420323 (2004).
- Området ingår i naturreservatet Wanås (2020).
- I området finns ett skogligt biotopskyddsområde 1996:244.

Referenser

- ArtDatabanken. 2021. Artportalen enligt rödlistan 2020.
- Gerell, R & Gerell Lundberg, R. 2003. Övervakning av fladdermöss i Skåne. Fladdermusfaunan på 20 platser i Skåne 2003. Rapport 2003:49, Länsstyrelsen i Skåne.
- Länsstyrelsen Kristianstads län. 1996. Från Bjäre till Österlen – Skånska natur- och kulturmiljöer.

- Länsstyrelsen Skåne. 2018. Bevarandeplan för Natura 2000-området Vanås SE0420323.
- Länsstyrelsen Skåne. 2020. Beslut om bildande av naturreservatet Wanås. Bilaga 6 skötselplan.
- Länsstyrelsen Skåne. 2022. Kartor och underlag för planeringsarbete Grön infrastruktur. Information finns på Länsstyrelsen Skånes hemsida.
- Naturcentrum AB. 2009. Inventering av läderbagge (*Osmoderma eremita*) på fem skånska lokaler. Länsstyrelsen Skåne.
- Olsson, K-A. m.fl. (red), 2003. Floran i Skåne. Vegetation och utflyktsmål. Lund.

OST002 Immeln (klass 1)

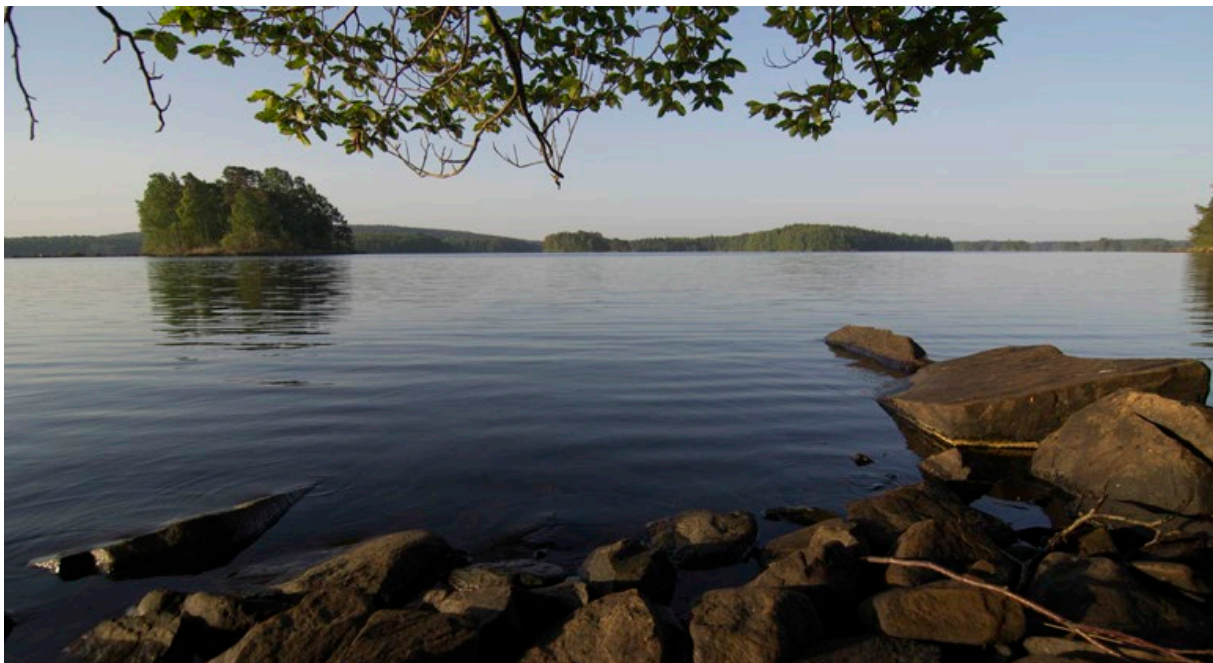

Foto: Per Blomberg/Skånska bilder

Motiv till klassning

Höga biotop- och artvärden som har motiverat riksintresse för naturvården. Området består av ett stort sjölandskap med äldre strandskogar och bokskogar samt begränsad bebyggelse vilket ger förutsättningar för ett rikt fågelliv. Immeln har i arbetet med miljömålet ”Levande sjöar och vattendrag” pekats ut av Naturvårdsverket som ett nationellt värdefullt vatten. I det regionala naturvårdsprogrammet 1996 var bedömningen klass 2 men ökad kunskap om de limniska värdena har uppvärderat klassningen.

Beskrivning

Ett stort och variationsrikt sjöområde, som omges av skogsmarker, värdefulla strandskogar och naturbetesmarker. Immeln är en stor skogssjö i det kuperade sprickdalslandskapet. Den västra delen av Immeln ligger i Östra Göinge medan den östra delen tillhör Kristianstad och den norra

Osby. Sjön har ett klart och näringsfattigt vatten och är intressant ur limnologisk synpunkt. Stränderna är branta och blockrika med gles vegetation. Flera skyddsvärda arter förekommer i vattnet, bl.a. den nedströmslekande Immelnöringen, ål samt hårklomossa. I sjöns djupare delar kan man finna ishavsvrelikten taggmärsla. I sjön finns ett hundratal öar, varav flera är fågelskyddsområden. Fågellivet är rikt med bland annat häckande storlom och fiskgjuse. Sjösystemet har ett mycket frekventerat friluftsliv med båttrafik och kanoting. Tyvärr har Immelns vattenfärg försämrats trefaldigt under 30 år och detta påverkar framför allt siktdjup och syrehalter i bottenvattnet med sannolik viss interngödning som följd och försämrade livsförutsättningarna för fisk och andra arter i sjön. Strax norr om Immelns samhälle, vid sjöns sydspets, ligger ett större bokskogsområde. Området är blockrikt och viss gallring har skett på senare tid. Bokskogen är ett populärt strövområde. Dönaberga är ett bokskogsområde intill Immelns västra strand. I strandkanten finns blandlövsskog med al, bok och avenbok. I norr ligger Breanäs (OST018 Breanäs) som är ett av Stiftelsen Skånska Landskaps strövområden. På öar i sjön råder tillträdesförbud den 1/4 - 15/7.

Biotopvärden

Nationellt värdefullt vatten och bokskog med lång kontinuitet, värdefulla strukturer och substrat. Blockrika strandområden med förutsättningar för limniska och botaniska värden.

Artvärden

I området har noterats ett stort antal naturvårdsarter varav 32 rödlistade arter sedan 1990. Av dessa är tre kärlväxter, sju lavar, två svampar och 20 fågelarter. Bland de hotade arterna kan nämnas flotagräs (VU), liten blekspik (VU), rosa lundlav (VU), almlav (VU), kricka (VU), gråtrut (VU), hussvala (VU), stare (VU) och grönfink (EN).

Ekologiska samband

Immeln är sammanbunden med Raslången och Halen i Blekinge i ett stort relativt opåverkat sjösystem. Immeln utgör en limnisk värdekärna och värdetrakt i GI:s planeringsunderlag. Viktiga spridningssamband finns längs stränderna i strandskogar och mellan öar i och kring sjön. I norr ingår området i värdetrakt för ädellövsskog.

Förutsättningar för bevarande

Bevara den skogliga kontinuiteten med död ved och gamla träd i strandnära områden. Kanalisera friluftsliv, kanotingen och båttrafiken av hänsyn till fågellivet. Ingen negativ påverkan på sjöns vattenkvalitet eller hydrologi.

Status

- Sjön är av riksintresse för naturvården, Immeln med Edre ström-Raslången (2000).
- Några av öarna ingår i djur- och växtskyddsområdet Immeln (1992), med beträdnadsförbud under perioder.
- I området finns ett skogligt biotopskyddsområde, 1998:40.
- Hela området är av riksintresse för friluftslivet, Ivösjön-Immeln-Ryssberget (2017).

- Sjön är utpekad som nationellt särskilt värdefullt vatten med avseende på fisk/fiskvärde och nationellt värdefullt med avseende på naturvärden, inom miljö kvalitetsmålet levande sjöar och vattendrag.
- I norr ingår delar av Breanäs strövområde.
- Strandskydd (upp till 300 meter).

Referenser

- ArtDatabanken. 2021. Artportalen enligt rödlistan 2020.
- Bergelin, K. 2008. Svampar i nordöstra Skåne - Resultat och kommentarer från Puggehatten inventeringshelg 2008. Puggehatten 21(3): 2-8.
- Billqvist, M & Birkedal, L. 2016. Skånes Trollsländor. En atlasinventering 2009-2014. Naturskyddsföreningen i Skåne, Lund.
- Länsstyrelsen Kristianstads län. 1992. Beslut om bildandet av djur- och växtskyddsområdet Immeln.
- Länsstyrelsen Kristianstads län. 1996. Från Bjäre till Österlen – Skånska natur- och kulturmiljöer.
- Länsstyrelsen Skåne. 2012. Regional vattenförsörjningsplan för Skåne län. Rapport 2012:2, Länsstyrelsen Skåne.
- Länsstyrelsen Skåne. 2022. Kartor och underlag för planeringsarbete Grön infrastruktur. Information finns på Länsstyrelsen Skånes hemsida.
- Länsstyrelsen Skåne. 2022. Nationellt värdefulla och särskilt värdefulla vatten. Information finns på Länsstyrelsen Skånes hemsida.
- Olsson, K-A. m.fl. (red), 2003. Floran i Skåne. Vegetation och utflyktsmål. Lund.
- Stiftelsen Skånska Landskap. 2022. Breanäs strövområde. Skånska landskaps hemsida.
- VISS. 2022. Immeln. VattenInformationsSystem Sverige hemsida.

OST003 Almaån (klass 1)

Foto: Per Blomberg/Skånska bilder

Motiv till klassning

Värdefullt vattendrag med omgivande strandområden med skog och betesmarker. Almaån är utpekad som ett nationellt särskilt värdefullt vattendrag.

Beskrivning

Almaån rinner från Finjasjön och ansluter till Helge å strax norr om Hanaskog. I Östra Göinge kommun slingrar sig ån fram över ett varierat odlingslandskap med en hel del öppna- och trädrika betesmarker, skogspartier och strandskogar. Almaån är ett mestadels lugnflytande och slingrande vattendrag men ån har flera forsande partier. Almaån har tidigare varit ett meandrande vattendrag men är i dag kraftigt fysiskt påverkat genom att den har blivit omgrävd och rätad. Ett exempel på hur åns lopp har sett ut finns kvar mellan Spånga och Sinclairsholm där tidigare meanderslingor fortfarande syns i landskapet. Markanvändningen i åns avrinningsområde i Östra Göinge kommun domineras av jordbruksmark och betesmark men i närområdet finns även lövskogar och fuktängar. Vid Almaån söder om Vanås finns stora alsumpskogar med inslag av ask och björk. Både florans och faunas rikhet i den svårtillgängliga sumpskogen. Norr om alsbogen, intill vägen upp mot Vanås, finns en ekhage med gamla vidkroniga ekar och några bokar. Vid Spånga delar vattendraget upp sig i två fåror, varav den sydligaste är grävd för att leda vattnet till ett vattenkraftverk vilket har påverkat den ursprungliga vattenföringen. Vid den ursprungliga åfåran fanns förr en äldre kvarn kallad Spångamöllan. Spånga är en mycket populär fiskelokal och man har funnit hela 17 fiskarter här, bl.a. grönlång, sandkrypare, färna, ål och lax. Almaån är ett unikt vattendrag då alla sju inhemska stormusselarter finns i vattensystemet och sex av dem finns i Almaåns huvudfåra. Den rödlistade och starkt hotade tjockskaliga målarmusslan har ett reproducerande bestånd i ån. Även fågellivet är rikt med bl.a. strömstare, forsärla och kungsfiskare. Almaån har i arbetet med miljömålet

”Levande sjöar och vattendrag” pekats ut av Naturvårdsverket som ett nationellt särskilt värdefullt vatten.

Biotopvärden

Värdefulla limniska miljöer samt strandområden med gräsmarker och sumpskog.

Artvärden

I vattendraget och längs stränderna finns en rad naturvårdsarter noterade sedan 1990, varav ett 40-tal rödlistade arter. Bland de rödlistade arterna kan nämnas utter (NT), kungsfiskare (VU), tjockskalig målarmussla (EN), äkta målarmussla (NT), ål (CR), lake (VU) och vattenfräne (NT).

Ekologiska samband

Almaån är ett viktigt spridningsstråk i landskapet både för limniska och terrestra arter. Ån ingår i en limnisk värdetrakt och är spridningslänk till Helge å. Området ingår i värdetrakt för ädellövskog i GI:s planeringsunderlag och spridningssamband finns med ädellövskogarna längs Helge å. Delar av gräsmarkerna ingår i värdetrakt och sammanbinder bl.a. gräsmarkerna i Tegelvången med gräsmarkerna vid Vanås.

Förutsättningar för bevarande

Ingen negativ påverkan på vattenkvalitet och hydrologi. Fortsatt hävd av betesmarkerna.

Status

- Almaån är utpekad som nationellt särskilt värdefullt vatten med avseende på naturvärden och fisk/fiskevärde inom miljö kvalitetsmålet levande sjöar och vattendrag.
- Vid Spånga ingår delar av Wanås naturreservat (2020).
- Området ingår i vattenskyddsområdet Beateberg vid Knislinge samhälle (1983).
- I söder är en liten del av riksintresse för naturvärden, Gummastorpasjön (2000).
- I söder är en liten del av riksintresse för friluftslivet, Araslövssjön-Hammarsjön-Helge å (2017).
- Strandskydd längs ån (upp till 100 meter).

Referenser

- ArtDatabanken. 2021. Artportalen enligt rödlistan 2020.
- Hässleholms kommun. 2006. Inventering av bottenfaunan i Almaån.
- Johansson, K & Almlöf, K. 2010. Fiskevårdsplan för Almaån 2009. Länsstyrelsen Skåne.
- Ljungberg, P & Svensson, M. 2010. Musselinventering i några skånska vattendrag 2006 – med särskild fokus på tjockskalig målarmussla (*Unio crassus*). Rapport 2010:8, Länsstyrelsen Skåne.
- Länsstyrelsen Kristianstads län. 1996. Från Bjäre till Österlen – Skånska natur- och kulturmiljöer.
- Länsstyrelsen Skåne. 2020. Beslut om bildande av naturreservatet Wanås. Bilaga 6 skötselplan.
- Länsstyrelsen Skåne. 2022. Kartor och underlag för planeringsarbete Grön infrastruktur. Information finns på Länsstyrelsen Skånes hemsida.

- Länsstyrelsen Skåne. 2022. Nationellt värdefulla och särskilt värdefulla vatten. Information finns på Länsstyrelsen Skånes hemsida.
- Marmar, N. 2005. Inventering av musselfaunan i Almaåns vattendragssystem 2005: Förekomst av flodpärlmussla och tjockskalig målarmussla samt förslag till åtgärder för bevarande inom Almaåns vattendragssystem. Stockholms universitet.
- Månsson, C-J. 2019. Inventering av stormusslor i Finjasjöns till- och frånflöden 2019. Hässleholms kommun.
- SYNLAB. 2020. Helgeån 2019. På uppdrag av Helgeåkommittén.
- VISS. 2022. Almaån: Helgeå-Fjärlövsån. VattenInformationsSystem Sverige hemsida.

OST004 Rumperöd (klass 1)

Foto: Alex Regnér/Länsstyrelsen Skåne

Motiv till klassning

Höga biotop- och artvärden knutna till grönstensberggrund och varierade biotoper med omväxlande betesmarker och ädellövskog. I det regionala naturvårdsprogrammet 1996 hade den centrala delen vid Rumeperöd och hagmarker i norr vid Jularp klass 2 och kringliggande område klass 3. Bedömningen idag är att ett större område når upp till klass 1 för de samlade biologiska värdena.

Beskrivning

Rumperöd är en relativt välbevarad ensamgård i traditionell stil. Vid gården finns grönstensberggrund, som gett upphov till en mycket rik flora och fauna. Öster och väster om gården finns hagmarker med spridda ekar, rönnar och björkar i trädskiktet och hassel och slån i

buskskiktet. Vällagda stengården genomkorsar odlingslandskapet. Fältskiktet i den norra delen består av torrängsvegetation, som bitvis övergår i ängshavresamhällen. Här finns bland annat brudbröd, stenmåra, ljung, sötvedel, stor blåklocka och brudborste. De södra delarna är kvävepåverkade och floran är därför inte särskilt rik. I norr ligger Rumperödsberget, som är bevuxet med ängslövsskog av lönn, avenbok, alm, ek och hassel. Här finns bl.a. en förekomst av lunglav. Rumperöd har en mycket praktfull vårflora med bl.a. gulsippa, blåsippa, vårärt, underviol och lungört. Här förekommer även tandrot, desmeknopp och vätteros. Senare på säsongen blommar trolldruva, nässelklocka, skogsnattviol och aklejruta. Området är även en rik svamplokal. Skogen har historiskt varit mer öppen men har slutit sig något under perioder utan bete. Idag bedrivs återigen skogsbeta i Rumperöd vilket gynnar floran. På berget finns flera nedlagda bergtäkter och imponerande skrotstenshögar. Även längst i söder finns en ädellövskog med varierad sammansättning och höga naturvärden. Värt att notera är förekomsten av skogstry i buskskiktet. I den västra delen av området flyter Rumperödsån. Genom den östra delen löper en gammal banvall vid vilken man bl.a. kan finna grusviva, grustrav och småsporre.

Biotopvärden

Betespräglad ädellövskog med mycket rik flora på grönstensberggrund och torrängsvegetation med lång hävdkontinuitet.

Artvärden

I området är ett stort antal naturvårdsarter, varav 87 rödlistade arter, noterade. Bland dessa finns 20 kärlväxter, 10 lavar, 17 svampar, 22 insekter och 17 fåglar. Bland de hotade växterna kan nämnas slättergubbe (VU), backsippa (VU), desmeknopp (NT) och backruta (NT). Bland de rödlistade lavarna finns sydlig blekspik (EN), kortskaftad parasitspik (VU), almlav (VU), dvärgbägarlav (NT), bokvårtlav (NT) och lunglav (NT). Till de rödlistade svamparna i området hör bl.a. oxtungssvamp (NT), almrostöra (EN), brödmärgsticka (NT) och stinkande slemtryffel (NT). Rödlistade insekter i området är bl.a. grönhjon (NT), ekglasvinge (NT), skägglavmätare (VU), flenörtskapschonfly (VU) och mindre bastardsvärmare (NT). Bland de rödlistade fåglarna som har noterats i området finns bl.a. tjocknäbbad nötkråka (NT), mindre hackspett (NT) och entita (NT).

Ekologiska samband

Området ingår i värdestrakt för gräsmarker med spridningssamband till bl.a. gräsmarker vid Eskilstorp i väst och Ekeröd i öst. Området ingår även i en preliminär värdestrakt för ädellövskog i GI:s planeringsunderlag. Rumperödsån/Kilingaån är limnisk spridningslänk till Helge å.

Förutsättningar för bevarande

Fortsatt beteshävd utan gödselpåverkan. Bevara äldre träd och förekomst av död ved. Visa stor hänsyn till fältskiktet vid ingrepp i skogsmark.

Status

- Stora delar av området är av riksintresse för naturvården, Glimåkra (2000).
- I söder ingår ett skogligt biotopskyddsområde, 2006:509.
- Strandskydd längs ån (upp till 100 meter).

Referenser

- ArtDatabanken. 2021. Artportalen enligt rödlistan 2020.
- Länsstyrelsen Kristianstads län. 1996. Från Bjäre till Österlen – Skånska natur- och kulturmiljöer.
- Länsstyrelsen Skåne. 2022. Kartor och underlag för planeringsarbete Grön infrastruktur. Information finns på Länsstyrelsen Skånes hemsida.
- Länsstyrelsen Skåne. 2022. Naturvärdesinventering av preliminära värdetrakter Osby – Glimåkra 2021.
- Länsstyrelsen Skåne. 2022. Kulturmiljöprogram: Hemlinge-Rumperöd-Traneveka-Östaröd. Information finns på Länsstyrelsen Skånes hemsida.
- Olsson, K-A. m.fl. (red), 2003. Floran i Skåne. Vegetation och utflyktsmål. Lund.
- VISS. 2022. Kilingåån. VattenInformationsSystem Sverige hemsida.

OST005 Gummarp (klass 2)

Foto: Per Blomberg/Skånska bilder

Motiv till klassning

Höga biotopvärden och potential för artvärden i skogsmark och strandmiljöer söder om Rolstorpssjön. I det regionala naturvårdsprogrammet 1996 var bedömningen också klass 2.

Beskrivning

Gummarp är ett kuperat skogsområde söder om Rolstorpssjön som delvis är utan tydliga ingrepp från skogsbruket. Området är fullt av kulturhistoriska spår i form av stenbrytning och hägnadsvallar. Området har utvecklats fritt under lång tid och flera partier har därför blivit naturskogslika. Den östra delen domineras av bokskog med ett ganska stort inslag av död ved. På

de gamla träden har bl.a. lunglav och havstulpanlav noterats. I väster består området av barrskog med inslag av lövträd. Till områdets fågelliv hör bl.a. skogsduva, spillkråka och entita.

Biotopvärden

Mångformigt, relativt opåverkat skogsområde med förekomst av gamla och omkullfallna träd. Betespräglad barrskog med stort inslag av bok.

Artvärden

Flera naturvårdsarter varav sju rödlistade arter är noterade i området. Bland de rödlistade arterna kan flotagräs (VU), lunglav (NT) och spillkråka (NT) nämnas.

Ekologiska samband

Området ligger i utkanten av en värdetrakt för ädellövskog i GI:s planeringsunderlag och närliggande ädellövskogar i samma värdetrakt finns vid Kullaskogen i söder och Örnans i öster. Limniska spridningslänkar finns till Helge å via bl.a. Gryde bäck, Sibbhultaån och Bivarödsån

Förutsättningar för bevarande

Bevarande av äldre träd och död ved.

Status

- Hela området är av riksintresse för friluftslivet, Ivösjön-Immeln-Ryssberget (2017).
- Strandskydd runt sjön (upp till 300 meter).

Referenser

- ArtDatabanken. 2021. Artportalen enligt rödlistan 2020.
- Länsstyrelsen Kristianstads län. 1996. Från Bjäre till Österlen – Skånska natur- och kulturmiljöer.
- Länsstyrelsen Skåne. 2022. Kartor och underlag för planeringsarbete Grön infrastruktur. Information finns på Länsstyrelsen Skånes hemsida.
- VISS. 2022. Rolstorpsjön. VattenInformationsSystem Sverige hemsida.

OST006 Mannagården (klass 2)

Foto: Per Blomberg/Skånska bilder

Motiv till klassning

Stor naturbetesmark med lång hävdkontinuitet som har höga biotop- och artvärden vilket har motiverat Natura 2000-område och högsta klass i ängs- och hagmarksinventeringen. Senare tids bristande hävd gör att klassningen sänks till klass 2 jämfört med bedömningen i det förra regionala naturvårdsprogrammet från 1996 då bedömningen var klass 1.

Beskrivning

Strax söder om Broby ligger en större blockrik hagmark med odlingsrösen och stengården. Området korsas av riksväg 19 och en liten bäck. Den västra delen utgörs av en betad ekhage, medan den östra är öppen hagmark med enstaka ekar och björkar. I fältskiktet förekommer arter som granspira, svinrot, slättergubbe, blåsuga, knägräs, prästkrage, jungfrulin och orkidéer. Mannagården har en intressant insektsfauna och här finns bl.a. den sällsynta fjärilen slättergubbemal. Området fick högsta klass i ängs- och hagmarksinventeringen i början av 1990-talet. Under senare år har det skett en snabb igenväxning i Mannagården vilket har påverkats områdets naturvärden negativt.

Biotopvärden

Naturbetesmark med lång hävdkontinuitet och varierande sammansättning i fältskiktet beroende på topografin och fuktighet.

Artvärden

I området har ett flertal naturvårdsarter noterats sedan 1990, bland annat 17 rödlistade arter, varav tio kärlväxter, fem fjärilar och två fågelarter. Bland de hotade arterna kan nämnas

slåttergubbe (VU), svarttandad maskros (VU), småvänderot (VU), slåttergubbemal (VU) och grönfink (EN).

Ekologiska samband

Fler värdefulla gräsmarker finns i närområdet med spridningssamband. Området ingår i värde-trakt för ädellövträd i öppna landskap i GI:s planeringsunderlag. Limnisk spridningslänk finns till Helge å i öster.

Förutsättningar för bevarande

Fortsatt beteshävd utan gödselpåverkan eller hydrologisk påverkan. Ökat betestryck och återkommande röjningar av buskar, sly och björnbär. Åtgärder för att motverka igenväxningen behöver sättas in omgående för att inte förlora naturvärden.

Status

- I området ingår Natura 2000-område Mannagården SE0420314 (2004).
- Området är av riksintresse för naturvärden, Mannagården (2000).

Referenser

- ArtDatabanken. 2021. Artportalen enligt rödlistan 2020.
- Länsstyrelsen Kristianstads län. 1996. Från Bjäre till Österlen – Skånska natur- och kulturmiljöer.
- Länsstyrelsen Skåne. 2017. Bevarandeplan för Natura 2000-området Mannagården SE0420314.
- Länsstyrelsen Skåne. 2022. Kartor och underlag för planeringsarbete Grön infrastruktur. Information finns på Länsstyrelsen Skånes hemsida.
- Olsson, K-A. m.fl. (red), 2003. Floran i Skåne. Vegetation och utflyktsmål. Lund.

OST007 Norra Gummastorpasjön (klass 2)

Foto: Per Blomberg/Skånska bilder

Motiv till klassning

Höga biotop- och artvärden kopplade till sjön och dess strandmiljöer samt kulturlandskapet kring Ballingstorpsgården. I det regionala naturvårdsprogrammet 1996 var bedömningen också klass 2.

Beskrivning

Ett sjö- och strandängsområde beläget vid Helge å i Gummastorpasjöns nordvästra del. Trädsiktet består av björk och al med inslag av enstaka videbuskar. Vegetationen utgörs av fuktängar och vassar med bladvass, säv, vassstarr, gul svärdsilja med mera. Mindre partier domineras av gräs- och lågstarrängar med bland annat småvänderot. I övrigt dominerar tuvstarrfuktängar med inslag av plattstarr, slokstarr, stjärnstarr, ängsull, ängsbräsma, källarv och gökblomster. Sjön är en rik fågellokal och till detta bidrar den blå bård, som har skapats genom bete innanför vassbältet. I den västra delen ligger den kulturhistoriskt värdefulla Ballingstorpsgården som omges av ett restaurerat beteslandskap.

Biotopvärden

Sjö och våtmarksmiljöer samt strandskog och hävdade strandängar. Hagmarker med hävdgynnad flora och fauna.

Artvärden

Ett stort antal naturvårdsarter och ett 50-tal rödlistade arter noterade sedan 1990. Av dessa är fem kärlväxter, två insekter och resten fåglar. Bland de hotade arterna kan nämnas hartmansstarr (VU), klofibbla (NT), humlekortvinge (NT), ängsmetallvinge (NT), blåsand (VU), kricka (VU), tofsvipa (VU), storspov (EN) och stare (VU).

Ekologiska samband

Viktigt spridningsstråk längs och i Helge å. Området ingår i limnisk värdestrakt samt värdestrakt för ädellövskog i GI:s planeringsunderlag.

Förutsättningar för bevarande

Ingén negativ påverkan på hydrologin. Fortsatt hävd av strandängarna.

Status

- Stora delar av området är av riksintresse för naturvården, Gummastorpsjön (2000).
- Stora delar av området är av riksintresse för friluftslivet, Araslövssjön-Hammarsjön-Helge å (2017).
- Strandskydd längs ån (upp till 100 meter).

Referenser

- ArtDatabanken. 2021. Artportalen enligt rödlistan 2020.
- Länsstyrelsen Kristianstads län. 1996. Från Bjäre till Österlen – Skånska natur- och kulturmiljöer.
- Länsstyrelsen Skåne. 2022. Kartor och underlag för planeringsarbete Grön infrastruktur. Information finns på Länsstyrelsen Skånes hemsida.
- Länsstyrelsen Skåne. 2022. Kulturmiljöprogram: Hanaskog-Ballingtorp-Odersberga. Information finns på Länsstyrelsen Skånes hemsida.
- VISS. 2022. Gummastorpsjön. VattenInformationsSystem Sverige hemsida.
- Skånes hembygdsförbund. 2022. Ballingtorp. Information finns på Skånes hembygdsförbunds hemsida.

OST008 Övraryd (klass 2)

Sveriges nationalblomma – liten blåklocka. Foto: Josefin Persson/Länsstyrelsen Skåne

Motiv till klassning

Höga biotop- och artvärden knutna till hävdade ängs- och betesmarker kring Bivarödsån/Rönnebodaån. En del av området är Natura 2000-område och angränsande delområde i Osby kommun är skyddat som naturreservat.

Beskrivning

Området består av mader kring Bivarödsån (Rönnebodaån) som översvämmas på våren. Närmast den slingrande ån växer sjöfräken, rörflen och vasstarr. Längre upp övergår vegetationen i sumpkärr och mjukmattekärr. På torrare partier längs ån finns betesmarker, varav en del håller på att växa igen. På flera sträckor förekommer även strandsumpskog. I betesmarken finns arter som blodnäva, backsippa, gullviva, brudbröd och solvända. På betesmark vid Övraryd växer även backsippa och slättergubbe. På ek i betesmarken har oxtungssvamp noterats. Bivarödsån får en stor del av sitt vatten från myrmarker. Detta gör att vattnet är mycket humöst (brun vattenfärg) och naturligt surt. Dessutom rinner vattendraget på berggrund som har dålig buffertkapacitet och därmed är vattendraget mycket känsligt för försurning. Försurande nedfall har varit och är fortfarande ett stort problem och därför kalkas vattendraget på två platser. I kartor byter vattendraget successivt namn och heter till exempel på denna sträcka ibland Rönnebodaån. Det utpekade området är inte särskilt påverkat av rensning och här finns det opåverkade sträckor med lugnflytande vatten.

Biotopvärden

Äng- och betesmarker med lång hävdkontinuitet kring vattendrag med naturlig meandring och god ekologisk status. Ris- och gråshedar och artrika stagg-gräsmarker.

Artvärden

I området har ett stort antal naturvårdsarter noterats sedan 1990, bland annat 32 rödlistade arter, varav 15 kärlväxter, fyra fjärilar och 13 fågelarter. Bland de hotade arterna finns backsippa (VU), mörk solvända (VU), klockgentiana (EN), slåttergubbe (VU), småvänderot (VU), mindre bastardsvärmare (NT), tornseglare (EN), stare (VU) och grönfink (EN). Här finns också flera ängssvampar som klibbjordtunga (EN) och praktvaxskivling (NT).

Ekologiska samband

Området utgör ett viktigt ekologiskt spridningsstråk längs Rönnebodaån och ingår i värdetrakt för gräsmarker, våtmarker och sumpskog i GI:s planeringsunderlag. Ån ingår även i en limnisk värdetrakt och är spridningslänk till Helge å.

Förutsättningar för bevarande

Fortsatt slåtter- och beteshävd på gräsmarkerna. Bevarande av äldre skog och förekomst av död ved. Ingen negativ påverkan på hydrologin.

Status

- Centralt i området ligger en liten del av Natura 2000-området Nedraryd SE0420269 (2005).
- I norr är en del av området av riksintresse för naturvärden, Nedraryd-Applehult (2000).
- Vid övraryd har ett naturvårdsavtal tecknats.
- Strandskydd längs ån (upp till 100 meter).

Referenser

- ArtDatabanken. 2021. Artportalen enligt rödlistan 2020.
- Hylander, S. 2003. Biotopkartering av Bivarödsån 2003 – Naturvärden och behov av restaureringsåtgärder i ett biflöde till Helge å. Länsstyrelsen Skåne.
- Länsstyrelsen Kristianstads län. 1996. Från Bjäre till Österlen – Skånska natur- och kulturmiljöer.
- Länsstyrelsen Skåne. 2017. Fastställelse av skötselplan för naturreservatet Nedraryd, samt inarbetad bevarandeplan för Natura 2000-området Nedraryd SE0420269.
- Länsstyrelsen Skåne. 2022. Kartor och underlag för planeringsarbete Grön infrastruktur. Information finns på Länsstyrelsen Skånes hemsida.
- Olsson, K-A. m.fl. (red), 2003. Floran i Skåne. Vegetation och utflyktsmål. Lund.
- VISS. 2022. Bivarödsån. VattenInformationsSystem Sverige hemsida.

OST009 Kullaskogen (klass 2)

Foto: Maria Sandell/Länsstyrelsen Skåne

Motiv till klassning

Höga biotop- och artvärden som har motiverat naturreservat och Natura 2000-område. Kullaskogen består av ett välbevarat odlingslandskap med hamlade lövträd. I det regionala naturvårdsprogrammet 1996 var de centrala delarna och myrmarken i väster bedömda som klass 2 medan övriga delar saknades.

Beskrivning

Några kilometer öster om Sibbhult ligger Kullaskogen som har bevarat många spår av det äldre kulturlandskapet i form av bl.a. stengärdesgårdar, fägator, hamlade träd, hagmarker och spår av skogsbete. Sporrakulla är en välbevarad gammal gård med 1700-/1800-talskaraktär i skogsbygden, omgiven av ett ålderdomligt kulturlandskap. Gården består av två boningshus och en trelängad ekonomibyggnad kring en gräsbevuxen gårdsplan. Byggnaderna är uppförda i skiftesverk respektive knuttimring med obehandlade väggar i traditionell stil. Ett system av stengärden finns runt gården och en fägata leder ut till markerna. Det finns rikligt med hamlade träd kring husen och slåttern har återupptagits vid gården. På ängsmarken växer bl.a. grönvit nattviol. Omgivningarna är skogrika med både gran och bok. Flera gamla träd finns i området och här har t.ex. gropticka och lunglav noterats. Gården ligger på en höjd och hade tidigare utsikt över landskapet i en tid då detta var öppnare. I södra delen av området finns ett myrområde, Broddamyren-Klintamyren, med svagt välvda mosseplan, en tjärn och ett topogent kärr. Området omges till största delen av skogsmark och delar av myrområdet är bevuxet med gles skog.

Biotopvärden

Ängsmark med varierad fuktighetsgrad, äldre hamlade ädellövträd med viktiga substrat i form av död ved och mulm. Äldre barrskog och bokskog med viktiga strukturer och substrat.

Artvärden

I området har noterats ett stort antal naturvårdsarter varav 32 rödlistade arter sedan 1990, av dessa är sju kärlväxter, sex lavar, två insekter och 17 fåglar. Bland de hotade arterna finns lungrot (VU), småvänderot (VU), liten blekspik (VU), ädellav (EN), blek kraterlav (VU), almlav (VU), kricka (VU), tornseglare (EN), hussvala (VU) och grönfink (EN).

Ekologiska samband

Gräsmarkerna är relativt isolerade medan äldre lövträd och våtmarker har spridningssamband med omgivningen. Området ingår i värdetrakt för ädellövskog i GI:s planeringsunderlag. Limniska spridningslänkar finns till Helge å via bl.a. Sibbhultaån.

Förutsättningar för bevarande

Fortsatt beteshävd utan gödselpåverkan. Ingen negativ påverkan på hydrologin och bevarande av äldre skog och död ved. Genom naturreservaten är förutsättningarna goda för bevarande.

Status

- I området ingår naturreservatet Dalshult (2009).
- I området ingår naturreservatet Sporrakulla (2010).
- I området ingår naturreservatet Grävlingabackarna (2009).
- I området ingår Natura 2000-området Sporrakulla SE0420241 (2004).
- En del centralt i området är av riksintresse för naturvården, Sporrakulla (2000).
- Nästan hela området är av riksintresse för friluftslivet, Ivösjön-Immeln-Ryssberget (2017).
- Strandskydd runt sjöarna (upp till 100 meter).

Referenser

- ArtDatabanken. 2021. Artportalen enligt rödlistan 2020.
- Bengtsson, O. 2016. Miljöövervakning av lavar och mossor i skånska bokskogar 2011-2014. Rapport 2016:06, Länsstyrelsen Skåne.
- Bergelin, K. 2008. Svampar i nordöstra Skåne - Resultat och kommentarer från Puggehatten inventeringshelg 2008. Puggehatten 21(3): 2-8.
- Länsstyrelsen Kristianstads län. 1996. Från Bjäre till Österlen – Skånska natur- och kulturmiljöer.
- Länsstyrelsen Skåne. 2009. Beslut om bildande av naturreservatet Dalshult.
- Länsstyrelsen Skåne. 2009. Beslut om bildande av naturreservatet Grävlingabackarna.
- Länsstyrelsen Skåne. 2009. Fastställande av skötselplan för naturreservatet Dalshult.
- Länsstyrelsen Skåne. 2009. Fastställande av skötselplan för naturreservatet Grävlingabackarna.
- Länsstyrelsen Skåne. 2010. Beslut om bildande av naturreservatet Sporrakulla.

- Länsstyrelsen Skåne. 2010. Fastställande av skötselplan för naturreservatet Sporrakulla.
- Länsstyrelsen Skåne. 2016. Bevarandeplan för Natura 2000-område Sporrakulla SE0420241.
- Länsstyrelsen Skåne. 2022. Kartor och underlag för planeringsarbete Grön infrastruktur. Information finns på Länsstyrelsen Skånes hemsida.
- Länsstyrelsen Skåne. 2022. Kulturmiljöprogram: Sporrakulla. Information finns på Länsstyrelsen Skånes hemsida.
- Olsson, K-A. m.fl. (red), 2003. Floran i Skåne. Vegetation och utflyktsmål. Lund.
- Skogssällskapet. 2022. Kullaskogen i Östra Göinge. Information finns på Skogssällskapetets hemsida.

OST010 Östaröd (klass 2)

Foto: Per Blomberg/Skånska bilder

Motiv till klassning

Höga biotop- och artvärden knutna till naturbetesmarker och ädellövblandskog. I det regionala naturvårdsprogrammet från 1996 bedömdes den norra delen vara klass 2 och den södra klass 3.

Beskrivning

Området kring Östaröd är utgörs av ett delvis öppet och småskaligt odlingslandskap. Strax öster om vägen mellan Glimåkra och Boalt ligger ett blockrikt och kuperat hagmarksområde med lövdungar av ek och björk. I buskskiktet finns en, hassel och slån samt lövträdsföryngring. Inom området finns ett stort system av vällagda stengärden och odlingsrösen, som ger landskapet en ålderdomlig prägel. Här finns betydande arealer med gråsheds- och fuktängsvegetation, som inte

är särskilt kvävepåverkade. I floran finns bland annat stagg, Jungfru Marie nycklar, stenmåra, rotfibbla, gökärt och ljung. Tidigare har här även funnits slåttergubbe. På flera ställen förekommer så kallade ”purror”, som är hårt betade buskar och lövsly. Bebyggelsen i Östaröd är blandad och ett par gårdar bibehåller en relativt orörd äldre karaktär. I södra delen ligger ett skogsområde som är skyddat som biotopskyddsområde med äldre naturskogsartad ädellövskog.

Biotopvärden

Betad gräsheds- och fuktängsvegetation med lång hävdkontinuitet. Senvuxen, bukettformig avenbokskog med inslag av lind och bok.

Artvärden

I området har ett tiotal rödlistade arter noterats sedan 1990. Bland de rödlistade arterna finns svinrot (NT), desmeknopp (NT), småvänderot (VU), almlav (VU) och spillkråka (NT).

Ekologiska samband

Särskilda geologiska förutsättningar som ger förutsättningar för rik biologisk mångfald. Området ingår i värdetrakt för gräsmarker och i preliminär värdetrakt för ädellövskog i GI:s planeringsunderlag. Spridnings samband för arter knutna till dessa miljöer finns söderut vid bl.a. Rumperöd. Limniska spridningslänkar finns till Helge å via Rumperödsån/Kilingaån.

Förutsättningar för bevarande

Fortsatt beteshävd utan gödselpåverkan. Bevara äldre blandädellövskog och död ved. Röjning av igenväxningsvegetation.

Status

- I söder är en del av riksintresse för naturvården, Glimåkra (2000).
- I söder ingår ett skogligt biotopskyddsområde, 2014:367.

Referenser

- ArtDatabanken. 2021. Artportalen enligt rödlistan 2020.
- Länsstyrelsen Kristianstads län. 1996. Från Bjäre till Österlen – Skånska natur- och kulturmiljöer.
- Länsstyrelsen Skåne. 2022. Kartor och underlag för planeringsarbete Grön infrastruktur. Information finns på Länsstyrelsen Skånes hemsida.
- Länsstyrelsen Skåne. 2022. Naturvärdesinventering av preliminära värdetrakter Osby – Glimåkra 2021.
- Länsstyrelsen Skåne. 2022. Kulturmiljöprogram: Hemlinge-Rumperöd-Traneveka-Östaröd. Information finns på Länsstyrelsen Skånes hemsida.
- Skogsstyrelsen. 2015. Biotopskyddsområde på fastigheten Östra Göinge Görbjörnarp 1:2.

OST011 Tydingen syd (klass 2)

Foto: Per Blomberg/Skånska bilder

Motiv till klassning

Höga biotop- och artvärden kopplat till den äldre bokskogen. I det regionala naturvårdsprogrammet 1996 var bedömningen också klass 2.

Beskrivning

Ett stort och variationsrikt natur- och kulturlandskap kring byn Haganäs på en udde i södra delen av sjön Tydingen. Förutom stora bokskogar, som har uppkommit på tidigare utmarker, finns här sumpskog, strandområden, betesmarker och stengården. Haganäs by består av tre gårdar, av vilka Haganäs gård är mycket välbevarad.

Biotopvärden

Äldre bokskog med lång kontinuitet.

Artvärden

I området har ett stort antal naturvårdsarter, varav 18 rödlistade arter, noterats sedan 1990. Bland de hotade arterna finns småjungfrukam (NT), småvänderot (VU), bokvårtlav (NT), bronsopp (NT), buskskvätta (NT), kungsfiskare (VU) och hussvala (VU).

Ekologiska samband

Området ingår i värdestrakt för ädellövskog i GI:s planeringsunderlag och närliggande ädellövskogar finns bl.a. på andra sidan Tydingen vid Stora Bjälkarp . Kallsjön sammansluter med Tydingen i västra delen av området. Tydingens utlopp finns i östra delen via Kanalen som har limniska spridningslänkar till Helge å.

Förutsättningar för bevarande

Fortsatt hävd av odlingsmarken. Bevara den skogliga kontinuiteten med död ved och gamla träd.

Status

- Strandskydd runt Tydingen (upp till 300 meter).
- Strandskydd längs vattendragen (upp till 100 meter).

Referenser

- ArtDatabanken. 2021. Artportalen enligt rödlistan 2020.
- Länsstyrelsen Kristianstads län. 1996. Från Bjäre till Österlen – Skånska natur- och kulturmiljöer.
- Länsstyrelsen Skåne. 2022. Kartor och underlag för planeringsarbete Grön infrastruktur. Information finns på Länsstyrelsen Skånes hemsida.
- Länsstyrelsen Skåne. 2022. Kulturmiljöprogram: Haganäs-Oröd. Information finns på Länsstyrelsen Skånes hemsida.

OST012 Axeltorpsån (klass 2)

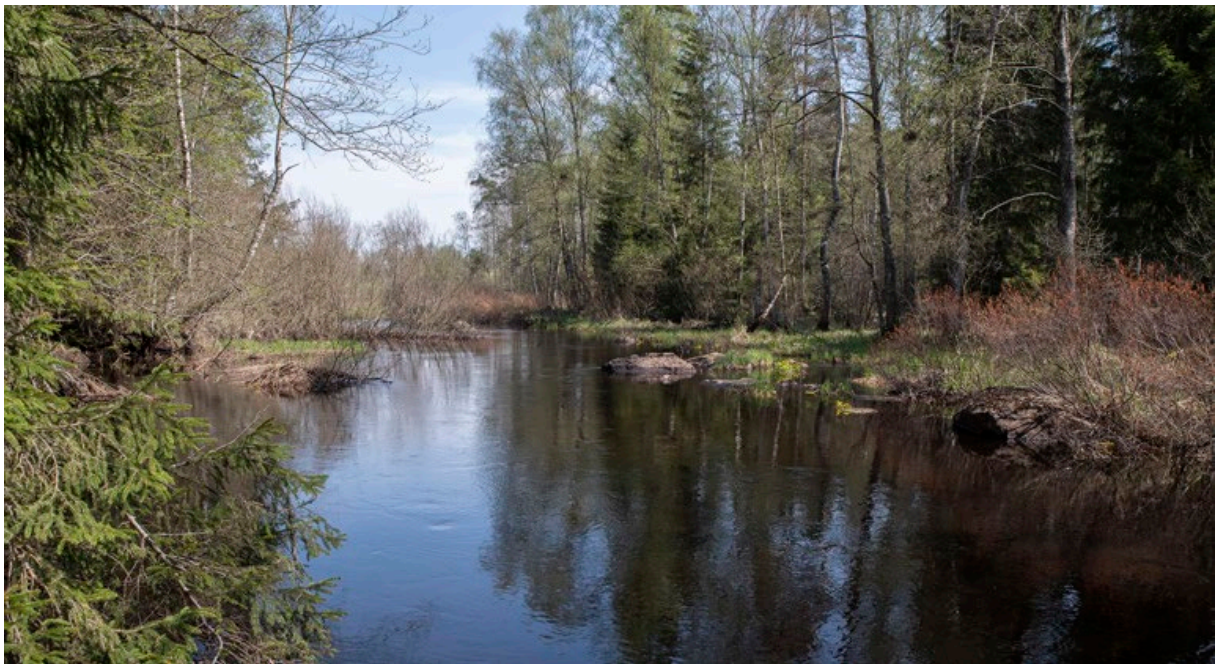

Foto: Per Blomberg/Skånska bilder

Motiv till klassning

Höga biotop- och artvärden knutna till ån och strandmiljöerna med sumpskog och förekomst av idegran. I det regionala naturvårdsprogrammet 1996 var bedömningen också klass 2.

Beskrivning

Genom området löper Bivarödsån som här kallas för Axeltorpsån. Bivarödsån får en stor del av sitt vatten från myrmarker. Detta gör att vattnet är mycket humöst med brun vattenfärg och naturligt surt. Dessutom rinner vattendraget på berggrund som har dålig buffertkapacitet och därmed är vattendraget mycket känsligt för försurning. I kartor byter vattendraget successivt namn och heter till exempel på denna sträcka ibland Axeltorpsån. Mellan Hylta och Hjärsås i kommunens östra del flyter Axeltorpsån genom ett omväxlande och relativt opåverkat skogslandskap. Ån bildar flera åarmer och kringflutna holmar, så kallad bifurkation. Det finns mycket strömmande vatten och bitvis bra till mycket bra lek- och uppväxtmiljöer för öring och lax. En jämn och hög luftfuktighet gynnar floran och de botaniska och ornitologiska värdena är höga. Vattendraget är inte särskilt påverkat av rensning och bitvis finns det gott om block. Här har man vid elfisken noterat de sällsynta fiskarterna grönling, sandkrypare och lax. Ån omges av sumpskogar av al och björk med bok, ek och avenbok på torrare partier. Här förekommer bland annat safsa, idegran och tibast. Vid Kylaboda finns Skånes rikligaste förekomst av idegran med ca 80 vildväxande exemplar. Kring Sibbhultaån vid Påarp finns betesmarker och hävdade fuktmarker. Strax norr om Hylta, mellan vägen och den nedlagda järnvägen, finns en lövängsrest med många gamla askar, som visar spår av hamling. Här förekommer flera arter av hotade lavar.

Biotopvärden

Relativt opåverkat vattendrag med omgivande sumpskogar. Betesmarker och rester av ängs- och hagmarker.

Artvärden

I området har ett antal naturvårdsarter noterats varav 14 rödlistade arter. Bland de hotade arterna finns vildris (VU), svinrot (NT), småvänderot (VU), rosa lundlav (VU), pulverädellav (VU), bredbrämrad bastardsvärmare (NT), humlerotfjäril (NT), stor sotdyna (NT) och lake (VU).

Ekologiska samband

Ådalen utgör ett viktigt spridningsstråk i landskapet och ingår i en limnisk värdetrakt i GI:s planeringsunderlag. Axeltorpsån/Bivarödsån sammansluter nedströms med Helge å.

Förutsättningar för bevarande

Inga ingrepp i sumpskogar eller negativ påverkan på åns vattenkvalitet eller hydrologi. Bevara äldre träd och död ved. Fortsatt hävd av betesmarkerna.

Status

- I söder, norr om Hjärsås ingår naturminnena: Idegran, Hjärsåsån (1919) och
- Bollehall, Hjärsås (1919).
- Väster om Hylta ingår sex skogliga biotopskyddsområden, 2014:577, 2014:578, 2014:579, 2014:582, SK 245-2014 och SK 580-2014.
- I norr rinner ån genom Sibbhults vattenskyddsområde (1993).
- Strandskydd längs ån (upp till 100 meter).

Referenser

- Almlöf, K. 2008. Biotopkartering av Bivarödsåns nedre del 2008. Naturvärden och behov av restaureringsåtgärder samt en sammanställning av hela Bivarödsåns huvudfåra. Rapport 2008:53, Länsstyrelsen Skåne.
- ArtDatabanken. 2021. Artportalen enligt rödlistan 2020.
- Länsstyrelsen Kristianstads län. 1919. Beslut om bildande av naturminnena Idegran, Hjärsåsån och Bollehall, Hjärsås.
- Länsstyrelsen Kristianstads län. 1996. Från Bjäre till Österlen – Skånska natur- och kulturmiljöer.
- Länsstyrelsen Skåne. 2022. Kartor och underlag för planeringsarbete Grön infrastruktur. Information finns på Länsstyrelsen Skånes hemsida.
- Olsson, K-A. m.fl. (red), 2003. Floran i Skåne. Vegetation och utflyktsmål. Lund.
- VISS. 2022. Bivarödsån (Rönnebodaån). VattenInformationsSystem Sverige hemsida.

OST013 Brännskulla och Krattasjön (klass 2)

Foto: Per Blomberg/Skånska bilder

Motiv till klassning

Höga biotopvärden och potential för artvärden knutna till betes- och våtmarker. Området var med i det regionala naturvårdsprogrammet från 1996. Då bedömdes den västra delen motsvara klass 3 och den östra klass 2. Den samlade bedömningen är idag klass 2.

Beskrivning

I den sydöstra delen av kommunen vid Brännskulla, omedelbart väster om Krattasjön, finns ett omväxlande odlingslandskap med bokskogsdungar, stengården, rullstensåsar och sumpskog. Den igenvuxna Krattasjön är ett kärr på 20 hektar, som omges av skogsmark utom i väster, där byn Brännskulla ligger. Djurlivet är rikt i och omkring våtmarken med bland annat många fågelarter. I området finns en del gamla träd som hyser intressanta lavar som havstulpanlav, lunglav och bokvårtlav.

Biotopvärden

Omväxlande odlingslandskap med många småbiotoper. Större våtmark och kringliggande sumpskog och skogsmark.

Artvärden

I området har några naturvårdsarter noterats sedan 1990, varav sex rödlistade arter, bland annat gullklöver (NT), bokvårtlav (NT), lunglav (NT), entita (NT), grönsångare (NT) och sävsparv (NT).

Ekologiska samband

Våtmarken har spridningssamband med angränsande strandskogar och med Bivarödsån, vilken nedströms sammansluter med Helge å.

Förutsättningar för bevarande

Ingen negativ påverkan på hydrologin. Bevara äldre skog och förekomst av död ved.

Status

Ingen.

Referenser

- ArtDatabanken. 2021. Artportalen enligt rödlistan 2020.
- Länsstyrelsen Kristianstads län. 1996. Från Bjäre till Österlen – Skånska natur- och kulturmiljöer.
- Länsstyrelsen Skåne. 2022. Kartor och underlag för planeringsarbete Grön infrastruktur. Information finns på Länsstyrelsen Skånes hemsida.

OST014 Angserödssjön (klass 2)

Foto: Per Blomberg/Skånska bilder

Motiv till klassning

Höga biotop- och artvärden knutna till våtmarken som har klassats högt i våtmarksinventeringen. I det regionala naturvårdsprogrammet 1996 var bedömningen också klass 2.

Beskrivning

Två kilometer söder om Sibbhult finns ett cirka 55 hektar stort våtmarkskomplex. Det består av en mad vid Angserödssjön, ett vegetationsrikt vattenområde, strandskog, kärr och en svagt välvd mosse. Våtmarken är av betydelse för fågellivet med bl.a. arter som sävsparv, morkulla, enkelbeckasin och skogssnäppa. I den omgivande skogen finns bl.a. svartmes, spillkråka och kungsfågel. Till floran hör bl.a. dybladtra, ängsull, brunag och hjortron.

Biotopvärden

Våtmarker med öppna vattenytor, vass- och kärrområden, en svagt välvd mosse, strandskog och hävdade strandängar.

Artvärden

I området har noterats flera naturvårdsarter varav, sex rödlistade arter sedan 1990. De rödlistade arterna som har påträffats i området är brunag (NT), kricka (VU), skedand (NT), fiskmås (NT), spillkråka (NT) och sävsparv (NT).

Ekologiska samband

Limniska spridningslänkar finns till Axeltorpsån och vidare nedströms till Helge å.

Förutsättningar för bevarande

Ingen negativ påverkan på området hydrologi. Bevarande av gamla träd och död ved.

Status

- Strandskydd (upp till 100 meter).

Referenser

- ArtDatabanken. 2021. Artportalen enligt rödlistan 2020.
- Länsstyrelsen Kristianstads län. 1996. Från Bjäre till Österlen – Skånska natur- och kulturmiljöer.
- Länsstyrelsen Skåne. 2022. Kartor och underlag för planeringsarbete Grön infrastruktur. Information finns på Länsstyrelsen Skånes hemsida.
- VISS. 2022. Angserödssjön. VattenInformationsSystem Sverige hemsida.

OST015 Tämme ängar (klass 2)

Foto: Per Blomberg/Skånska bilder

Motiv till klassning

Värdefullt våtmarksområde med höga habitatvärden. I det regionala naturvårdsprogrammet 1996 var bedömningen också klass 2.

Beskrivning

Tämme ängar består av fuktiga mader kring Rumperödsån som översvämmas under vintern och våren. Närmast den slingrande ån växer sjöfräken, rörflen och vasstarr. Längre ut övergår vegetationen i sumpkärr och mjukmattekärr. Flaskstarr är vanlig och bitvis kan kråklöver och vattenklöver dominera. Mindre sumpskogar ingår i området.

Biotopvärden

Värdefulla våtmarker med kärr och sumpskog.

Artvärden

Endast tre arter är rapporterade i Artportalen varav ingen är rödlistad.

Ekologiska samband

Rumperödsån/Kilingaån är limnisk spridningslänk till Helge å. Hög biologisk produktion i våtmarken.

Förutsättningar för bevarande

Ingen negativ påverkan på vattenkvalitet och hydrologi. Återupptagen hävd av slåttermaderna vore gynnsamt.

Status

- Området är av riksintresse för naturvården, Tämme ängar (2000).
- Strandskydd längs ån (upp till 100 meter).

Referenser

- ArtDatabanken. 2021. Artportalen enligt rödlistan 2020.
- Länsstyrelsen Kristianstads län. 1996. Från Bjäre till Österlen – Skånska natur- och kulturmiljöer.
- Länsstyrelsen Skåne. 2022. Kartor och underlag för planeringsarbete Grön infrastruktur. Information finns på Länsstyrelsen Skånes hemsida.
- VISS. 2022. Kilingaån. VattenInformationsSystem Sverige hemsida.

OST016 Stora Bjälkarp (klass 2)

Foto: Gunilla Davidsson Lundh/Länsstyrelsen Skåne

Motiv till klassning

Höga biotopvärden knutna till bokskog som har motiverat skydd som naturreservat. Området var inte med i det regionala naturvårdsprogrammet 1996 men de biologiska värdena har uppmärksammats senare.

Beskrivning

Skogsområde nordöst om sjön Tydingen med flera kärnområden med bokskog och sumpskog som har skyddats som naturreservat. Området har ett gynnsamt mikroklimat för lavar och mossor. I bokskogen finns stort inslag med senvuxna träd och en intressant kryptogamflora med arter som bokvårtlav, havstulpanlav, bokkantlav, glansfläck, fällmossa, klippfrullania, platt fjädermossa och grov fjädermossa. Mellan värdekärnorna finns granplanteringar och på sikt kommer delar av dessa att överföras till lövskog. Flera delområden är blöta och har sumpskog med höga naturvärden.

Biotopvärden

Äldre bokskog med viktiga strukturer och substrat. Inslag av sumpskog med höga biotopvärden.

Artvärden

Ett antal naturvårdsarter varav fyra rödlistade arter är noterade sedan 1990: kastanjesopp (NT), bokvårtlav (NT), bokkantlav (NT) och entita (NT). Troligen finns det fler naturvårdsarter att upptäcka om området undersöks närmare.

Ekologiska samband

Området ingår i värdestrakt för ädellövskog i GI:s planeringsunderlag och närliggande ädellövskogar finns bl.a. på andra sidan Tydingen vid Haganäs.

Förutsättningar för bevarande

Bevarande av äldre lövskog med död ved. Goda förutsättningar för bevarande genom naturreservatet.

Status

- I området ingår naturreservatet Stora Bjälkarp (2019).
- Strandskydd runt sjön (upp till 300 meter).

Referenser

- ArtDatabanken. 2021. Artportalen enligt rödlistan 2020.
- Länsstyrelsen Skåne. 2019. Bildande av naturreservatet Stora Bjälkarp. Bilaga 3 skötselplan.
- Länsstyrelsen Skåne. 2022. Kartor och underlag för planeringsarbete Grön infrastruktur. Information finns på Länsstyrelsen Skånes hemsida.

OST017 Tydinge sydöst (klass2)

Foto: Per Blomberg/Skånska bilder

Motiv till klassning

Höga biotop- och artvärden knutna till naturbetesmarken. Delar av området var klass 2 i det regionala naturvårdsprogrammet 1996.

Beskrivning

Två kilometer väster om Broby ligger en gammal utmark med spridda björkar, alar och granar. Fältskiktet består av gräsheds- och fuktängsvegetation. Här finns arter som darrgräs, knägräs,

borsttåg, jungfrulin och granspira. Slåttergubbe har åtminstone tidigare funnits i området. Delar av betesmarken är välhävdat men det finns partier med övergödning och igenväxning. En mindre vattensamling finns i området.

Biotopvärden

Naturbetesmark med lång hävdkontinuitet. Gräsheds- och fuktängsvegetation.

Artvärden

Ett antal naturvårdsarter varav 4 rödlistade arter är noterade sedan 1990. Bland dessa kan nämnas slåttergubbe (VU), granspira (NT), rödlånke (NT) och borsttåg (NT).

Ekologiska samband

Andra naturbetesmarker finns i närområdet. Området ingår i värdestrakt för ädellövskog i GI:s planeringsunderlag.

Förutsättningar för bevarande

Fortsatt beteshävd utan gödselpåverkan. Røjning av igenväxningsvegetation.

Status

- Området är av riksintresse för naturvården, Oröd-Tydinge (2000).

Referenser

- ArtDatabanken. 2021. Artportalen enligt rödlistan 2020.
- Länsstyrelsen Kristianstads län. 1996. Från Bjäre till Österlen – Skånska natur- och kulturmiljöer.
- Länsstyrelsen Skåne. 2022. Kartor och underlag för planeringsarbete Grön infrastruktur. Information finns på Länsstyrelsen Skånes hemsida.
- Länsstyrelsen Skåne. 2022. Kulturmiljöprogram: Haganäs-Oröd. Information finns på Länsstyrelsen Skånes hemsida.

OST018 Breanäs (klass 2)

Foto: Per Blomberg/Skånska bilder

Motiv till klassning

Ett varierat skogsområde med höga biotopvärden som gränsar till Immeln och tillsammans utgör de ett stort sammanhängande område med höga art- och biotopvärden.

Beskrivning

På en halvö i den nordvästra delen av Immeln finns vid Breanäs en udde med ett varierat skogsområde med bok, gran och tall. Här finns även inslag av spår från skogsbete, flera fuktiga sumpskogspartier och en högmosse med laggkärr. I norra delen av området finns en gammal ädellövskog som är skyddad som biotopskydd. Här finns bl.a. lavar som lunglav, bokvårtlav och liten blekspik. Fågellivet är rikt med bland annat tjäder, järpe och spillkråka. Området ägs av stiftelsen Skånska landskap med syfte att fungera som strövområde med naturvårdsanpassat skogsbruk.

Biotopvärden

Blandskogar, bokskogar och sumpskogar med viktiga strukturer och substrat i form av död ved och gamla träd.

Artvärden

Ett stort antal naturvårdsarter varav 24 rödlistade arter finns rapporterade från området sedan 1990. Bland dessa kan nämnas de hotade arterna liten blekspik (VU), rosa lundlav (VU), lunglav (NT), tallticka (NT), kricka (VU), mindre hackspett (NT) och stare (VU).

Ekologiska samband

Viktiga spridningssamband längs sjön Immelns strandskogar. Området ingår i värdetrakt för ädellövskog i GI:s planeringsunderlag. Vattendragen i området har utlopp i Immeln.

Förutsättningar för bevarande

Bevara äldre skog med död ved.

Status

- I norr finns ett skogligt biotopskyddsområde, 2004:15.
- Området är av riksintresse för friluftslivet, Ivösjön-Immeln-Ryssberget (2017).
- Strandskydd runt sjön (upp till 300 meter).

Referenser

- ArtDatabanken. 2021. Artportalen enligt rödlistan 2020.
- Länsstyrelsen Kristianstads län. 1996. Från Bjäre till Österlen – Skånska natur- och kulturmiljöer.
- Länsstyrelsen Skåne. 2022. Kartor och underlag för planeringsarbete Grön infrastruktur. Information finns på Länsstyrelsen Skånes hemsida.
- Länsstyrelsen Skåne. 2022. Kulturmiljöprogram: Immeln. Information finns på Länsstyrelsen Skånes hemsida.

OST019 Tegelvången (klass 2)

Sveriges nationalblomma – liten blåklocka. Foto: Josefin Persson/Länsstyrelsen Skåne

Motiv till klassning

Höga biotopvärden och potential för artvärden kopplat till ekhagar och alsumpskog. I det regionala naturvårdsprogrammet 1996 var bedömningen också klass 2.

Beskrivning

Tegelvången ligger direkt söder om Almaån och består av ett gammalt nedlagt industriområde som tidigare hyst kvarnar och tegelbruk. Utöver kulturhistoriska lämningar finns det även ekhagar och lövdungar i området. Här finns flera värdefulla gamla ekar och askar. Närmast Almaån finns sumpskog. Betesmarkernas värden är främst knutna till de gamla träden. I områdets västra del finns en betesmark med bl.a. grönvit nattviol, mandelblomma och knägräs. I övrigt förekommer arter som käringtand, gulvial, blåsuga, gökblomster och glandelögontröst i området. Både kungsörn och havsörn har noterats i området.

Biotopvärden

Ekhagar och alsumpskog med viktiga strukturer och substrat som gamla träd, ihåliga träd och död ved.

Artvärden

Sju rödlistade arter har noterats i området sedan 1990. Bland de rödlistade arterna finns ask (EN), ängsmetallvinge (NT), kungsörn (NT) och gulsparv (NT).

Ekologiska samband

Området ingår i värdeetrakter för gräsmarker och ädellövskog i GI:s planeringsunderlag, med spridningssamband till bl.a. närliggande Vanås i norr. Almaån som gränsar i norr ingår i en limnisk värdeetrakt och är spridningslänk till Helge å.

Förutsättningar för bevarande

Fortsatt beteshävd och bevarande av äldre träd och död ved.

Status

- Strandskydd längs ån (upp till 100 meter).

Referenser

- ArtDatabanken. 2021. Artportalen enligt rödlistan 2020.
- Länsstyrelsen Kristianstads län. 1996. Från Bjäre till Österlen – Skånska natur- och kulturmiljöer.
- Länsstyrelsen Skåne. 2022. Kartor och underlag för planeringsarbete Grön infrastruktur. Information finns på Länsstyrelsen Skånes hemsida.
- Länsstyrelsen Skåne. 2022. Kulturmiljöprogram: Vanås-Frännarp. Information finns på Länsstyrelsen Skånes hemsida.
- Olsson, K-A. m.fl. (red), 2003. Floran i Skåne. Vegetation och utflyktsmål. Lund.